

Møte torsdag den 1. november kl. 10

President: *I n g e L ø n n i n g*

D a g s o r d e n (nr. 8):

1. Valg av to nye medlemmer til Lagtinget
2. Valg og suppleringsvalg av medlemmer og varamedlemmer til valgkomiteen
3. Innstilling fra Stortingets presidentskap om godtgjørelser for stortingsrepresentantene og regjeringens medlemmer (Innst. S. nr. 8 (2001-2002))
4. Innstilling fra Stortingets presidentskap om regulering av lønnen for Høyesteretts medlemmer (Innst. S. nr. 7 (2001-2002))
5. Referat

Presidenten: Fra Statsministerens kontor foreligger følgende brev til Stortinget, datert 26. oktober 2001:

«I statsråd for H.K.H. Kronprinsregenten holdt på Oslo slott 26. oktober 2001 kl. 1100 er bestemt:

Følgende utnevnes til statssekretærer:

Sekretariatsleder Lars Arne Ryssdal, Arbeids- og administrasjonsdepartementet
Kommandørkaptein Gunnar Heløe, Forsvarsdepartementet

Kst. generaladvokat for Forsvaret Jørn Holme, Justis- og politidepartementet

Personalsjef Rita Sletner, Justis- og politidepartementet

Forsker Helge Ole Bergesen, Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet

Banksjef Anders Johan Henrik Eira, Kommunal- og regionaldepartementet

Dekanus Kristin Ørmen Johnsen, Kommunal- og regionaldepartementet

Seniorrådgiver Morten Andreas Meyer, Kommunal- og regionaldepartementet

Direktør Oluf Ulseth, Nærings- og handelsdepartementet

Direktør Brit Skjelbred, Olje- og energidepartementet

Direktør Olav Kjørven, Utenriksdepartementet, utviklingssaker»

Presidenten foreslår at det refererte brevet vedlegges protokollen – og anser det som vedtatt.

Representanten Einar *Holstad*, som har vært permittert, har tatt sete.

Fra representantene Åse Gunhild Woie *Duesund*, Synnøve Konglevoll, Øyvind Korsberg, Ingvild Vaggen *Malvik* og Siri A. *Meling* foreligger søknader om permisjon i tiden fra og med 6. november til og med 9. november – alle for å delta i den sjuende partskonferanse under FNs klimakonvensjon i Marrakech i Marokko.

Søknadene foreslås behandlet straks og innvilget. – Det anses vedtatt.

Første vararepresentant for Troms fylke, Knut Werner *Hansen*, er forhindret fra å møte under representanten Synnøve *Konglevolls* permisjon på grunn av utenlandsopphold.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
For Aust-Agder fylke: Tormod *Vågsnes*
For Rogaland fylke: Inger Lise *Aarrestad*
For Troms fylke: Per-Willy *Amundsen* og Arne *Bergland*
For Sør-Trøndelag fylke: Jørund *Leknes*
2. Per-Willy *Amundsen* og Jørund *Leknes* innvelges i Lagtinget for den tid de møter for representantene Øyvind *Korsberg* og Ingvild *Vaggen Malvik*

Statsråd *Laila Dåvøy* overbrakte 3 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Representanten Morten Lund vil fremsette et privat forslag.

Morten Lund (Sp): Jeg tillater meg å legge fram forslag om en handlingsplan for å stimulere til ansettelse av eldre arbeidstakere, herunder redusert eller fjerning av arbeidsgiveravgift for alle over 55 år.

Presidenten: Representanten Arne Sortevik vil fremsette et privat forslag.

Arne Sortevik (FrP): Jeg tillater meg å fremsette et forslag som dreier seg om klargjøring og presisering av beregningsgrunnlaget for vann- og avløpsgebyrer i landets kommuner.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Valg av to nye medlemmer til Lagtinget

Presidenten: Presidenten ber om forslag på nye medlemmer til Lagtinget.

Oddvard Nilsen (H): Jeg har gleden av å foreslå Hans R. *Kjæstad* og Peter *Gitmark* istedenfor Kristin *Krohn Devold* og *Ingjerd Schou*.

Presidenten: Hans R. *Kjæstad* og Peter *Gitmark* er foreslått innvalgt i Lagtinget istedenfor Kristin *Krohn Devold* og *Ingjerd Schou*, som har trådt inn i Regjeringen.

Andre forslag foreligger ikke, og presidenten antar at det kan voteres på vanlig måte.

V o t e r i n g :

Forslaget fra *Oddvard Nilsen* bifaltes enstemmig.

S a k n r . 2

Valg og suppleringsvalg av medlemmer og varamedlemmer til valgkomiteen

Presidenten: Presidenten ber først om forslag på nye medlemmer til valgkomiteen.

Hill-Marta Solberg (A): Jeg vil gjerne foreslå Jens Stoltenberg istedenfor Knut Storberget.

Presidenten: Jens Stoltenberg er foreslått valgt som nytt medlem til valgkomiteen istedenfor Knut Storberget. – Foreligger det flere forslag?

Oddvard Nilsen (H): Jeg foreslår Jan Tore Sanner, Ivar Kristiansen, Siri A. Meling, Kari Lise Holmberg og Bent Høie.

Presidenten: Jan Tore Sanner, Ivar Kristiansen, Siri A. Meling, Kari Lise Holmberg og Bent Høie er foreslått som nye medlemmer til valgkomiteen istedenfor Kristin Krohn Devold, Per-Kristian Foss, Ansgar Gabrielsen, Jan Petersen og Erna Solberg, som har trådt inn i Regjeringen.

Odd Holten (KrF): Kristelig Folkeparti foreslår Jon Lilletun som nytt medlem istedenfor Kjell Magne Bondevik.

Presidenten: Jon Lilletun er foreslått som nytt medlem til valgkomiteen istedenfor Kjell Magne Bondevik, som har trådt inn i Regjeringen.

May Britt Vihovde (V): Eg foreslår Trine Skei Grande.

Presidenten: Trine Skei Grande er foreslått som nytt medlem av valgkomiteen istedenfor Lars Sponheim, som har trådt inn i Regjeringen.

Flere forslag foreligger ikke, og det votes på vanlig måte.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Hill-Marta Solberg, forslaget fra Odd Holten, forslaget fra Oddvard Nilsen og forslaget fra May Britt Vihovde bifaltes enstemmig.

Presidenten: Presidenten ber så om forslag på nye varamedlemmer til valgkomiteen.

Oddvard Nilsen (H): Som varamedlemmer vil jeg foreslå Sverre J. Hoddevik, Heidi Larssen, Michael Momyr, Jan Olav Olsen og Martin Engeset.

Presidenten: Sverre J. Hoddevik, Heidi Larssen, Michael Momyr, Jan Olav Olsen og Martin Engeset er foreslått som nye varamedlemmer til valgkomiteen henholdsvis i referert rekkefølge som nr. 5, 6, 7, 8 og 9, for Høyre.

Andre forslag foreligger ikke, og det votes på vanlig måte.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Oddvard Nilsen bifaltes enstemmig.

Presidenten: Presidenten finner det naturlig å foreslå at sakene nr. 3 og 4 behandles under ett, hensett til sakenes art – og anser det som bifalt.

I S a k n r . 3

Innstilling fra Stortingets presidentskap om godtgjørelser for stortingsrepresentantene og regjeringens medlemmer (Innst. S. nr. 8 (2001-2002))

S a k n r . 4

Innstilling fra Stortingets presidentskap om regulering av lønnen for Høyesteretts medlemmer (Innst. S. nr. 7 (2001-2002))

Stortingspresident Jørgen Kosmo: Når det gjelder fastlegging av stortingsrepresentantenes lønn, er det slik at ingen andre forsamlinger enn Stortinget selv kan ta endelig stilling til det. Slik er konstitusjonen, slik skal det være – og vi må være voksne nok til å kunne håndtere en slik situasjon.

Det vil alltid være slik at det er noen her i salen som mener det er for lite – og noen mener det er akkurat passe, mens andre mener det er altfor mye. Sånn vil det også være ute i samfunnet. Det er helt rimelig at det vil være mange oppfatninger om hva som er riktig og hva som er feil lønn for landets fremste politiske tillitsvalgte. Stortinget tok derfor for noen år siden det grep å oppnevne representanter med stor autoritet og stor tillit i samfunnet som skulle foreta en kontinuerlig gjennomgang av lønnsutviklingen i samfunnet – både den alminnelige og på ledernivå – og komme med forslag for Stortinget om hvordan stortingsrepresentantenes, statsrådenes og statsministerens lønn skulle reguleres. På den måten ville vi få – og vi har fått – en uhildet gruppe som fremmer forslag for Stortinget om hvordan dette skal være.

Det har vært tradisjon for – det bør det også være – at Stortinget da følger den tilråding som kommer fra denne kommisjonen. Skulle det ikke være slik at man fulgte den tilrådingen, måtte man ta skrittet fullt ut og nedlegge kommisjonen og gå tilbake til gamle tider, med en vurdering og en innstilling fra Presidentskapet. Det vil ikke være å foretrekke.

Vi får da en innstilling fra lønnskommisjonen der den foretar en faktisk gjennomgang av situasjonen for ulike lønnstakergrupper og konkluderer. Jeg ser av innstillingen at kommisjonen har lagt seriøse og ordentlige, men også langsiktige, vurderinger til grunn for sin innstilling.

Jeg skal ikke gå inn i, ei heller legge opp til, noen diskusjon om beløpenes størrelse, men bare si at Stortingets presidentskap har sluttet seg til lønnskommisjonens forslag og anbefaler Stortinget å gjøre vedtak i samsvar med lønnskommisjonens innstilling – både for stortingsrepresentanter, for statsråder og for statsminister.

Så er det slik at det i innstillingen til denne saken er brakt inn et annet spørsmål enn det rene lønsspørsmålet. Det er Presidentskapets medlem Ågot Valle som mener – det må åpenbart være slik å forstå – at man bør koble lønsspørsmålet til pensjonsspørsmålet. Det vil jeg sterkt anbefale at man ikke gjør. Jeg vil anbefale at Stortinget her og nå tar stilling til lønsspørsmålet, som man er invitert til, og at man ikke gir seg inn i en diskusjon, verken på prinsipielt eller på praktisk grunnlag, om Stortingets pensjonsordning. Vi har andre fora og andre muligheter for å diskutere det. Jeg vil derfor anbefale Stortinget at man ikke stemmer for det forslaget fra et mindretall av Presidentskapet som framgår av innstillingen. Det gjelder for så vidt også det forslaget som er framlagt av Senterpartiet, som jeg ser er utdelt på representantenes bord.

Med dette vil jeg anbefale Presidentskapets tilråding når det gjelder lønn for stortingsrepresentanter, regjeringsmedlemmer og statsminister.

Jeg tillater meg også å si at Stortingets presidentskap på selvstendig grunnlag har hatt en vurdering av lønn for høyesterettsjustitiarius og høyesterettsdommere. Vi har hatt samtaler med høyesterettsjustitiarius og har på bakgrunn av de samtalene hatt en diskusjon om lønnsutviklingen i Høyesterett. På bakgrunn av den diskusjonen har vi fremmet et enstemmig forslag for Stortinget om regulering av lønn for høyesterettsjustitiarius og høyesterettsdommere, hvilket jeg herved tar opp og anbefaler.

Ågot Valle (SV): Det er riktig at vi har til behandling et forslag om lønnsøkning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer. Jeg vil komme tilbake til hvordan vi forholder oss til den foreslåtte lønnsøkningen.

For SV er det viktig å se lønns- og pensjonsordninger under ett, for disse henger sammen. Vi mener at det er uhyre viktig at disse ordningene oppfattes som rettfærdige og rimelige blant folk, fordi vi er valgt av folket, og vi skal ha tillit blant folk.

Vi har, som det er sagt, merknader til den foreslåtte lønnsøkningen, men det som er aller viktigst for SV, er å få ryddet opp i pensjonsforholdene. Det er rett og slett ikke rimelig at vi som folkevalgte og tillitsvalgte skal ha helt andre pensjonsordninger enn de vi bestemmer at andre skal ha. Mens de fleste andres pensjon er knyttet til grunnbeløpet i folketrygda, har altså stortingsrepresentantene som har full pensjon, 66 pst. av den til enhver tid gjeldende stortingslønna.

Jeg vil minne om at denne forsamlinga er den som regulerer grunnbeløpet i folketrygda. Det er mange som har påpekt at grunnbeløpet har vært underregulert i mange år. Det er også denne underreguleringa som fører til at mange er minstepensjonister. Når Stortinget mener at representantene fortjener å ha såpass gode pensjonsordninger, hvordan kan da Stortinget, som altså regulerer grunnbeløpet, mene at mange skal ha det mye dårligere? Det er vårt spørsmål. SV mener at det svekker den tilliten som folkets valgte må ha, når en ikke er villig til å ordne opp i dette misforholdet.

Dersom Stortinget fortsetter med å bevilge seg forholdsvis høge lønnsøkninger, kan i verste fall – og det er

i verste fall sett fra SVs side – mange av oss, når vi en gang går inn i en helt sikkert fortjent pensjonisttilværelse, ha bedre lønn enn det vi har pr. i dag. Jeg vil minne denne forsamlinga om at mens full stortingspensjon var 195 000 kr i 1996, vil den bli 343 000 kr fra nå av. Det er en økning på 148 000 kr på fem år.

Da Stortinget ryddet opp i lønnsforholdene i 1996 – og den oppryddinga var SV enig i – så en samtidig de urimelighetene som oppstår i pensjonsordningene. SV har tatt opp dette flere ganger, sist i fjor på denne tida og i det såkalte Brørby-utvalget, som så på arbeidsforholdene for stortingsrepresentantene. Heller ikke da var en villig til å få gjort noe. Til tross for det stortingspresidenten sa og oppfordret Stortinget til, håper jeg nå på et nytt storting.

Så til lønnsøkningen. Siden vi ønsker å se lønn og pensjoner under ett, kommer vi i dag til å stemme mot den foreslåtte økningen. Vi mener ikke at stortingsrepresentanter eller regjeringsmedlemmer skal være lavtlønna, slett ikke. Vi mener at lønn og godtgjørelse skal gjenspeile både at vi er folkevalgte, og at vi har en ansvarsfull jobb. Vi mener at dersom vi skal bevilge oss høyere lønn – og det kan det være grunner til – bør den ikke være over gjennomsnittlig lønnsøkning.

Jeg vil kommentere noen av de argumentene vi blir møtt med, og som også brukes for at man skal ha en forholdsvis høy lønnsøkning.

Lønna skal ikke være til hinder for rekruttering, sies det mange ganger. Til det er å si at det er viktig å rekruttere bredt til Stortinget, og det er viktig at det til politikken rekrutteres ut fra engasjement og ikke ut fra høge lønninger. Det er jo ikke sånn at det er vanskelig å rekruttere verken til regjering eller til storting.

Så blir vi møtt med argumentet at det er opprettet en lønnskommisjon, det sa jo også stortingspresidenten noe om, og når vi har opprettet en lønnskommisjon, får vi følge den. Til det er å si at det er Stortinget som til sjuende og sist bestemmer godtgjørelsen, og det er lov å bruke sunn fornuft. SV var imot opprettelsen av lønnskommisjonen, og vi advarte den gangen om at det kanskje ville skje en avpolitisering av beslutningen rundt godtgjørelse. Nå ser vi at akkurat det vi advarte mot, skjer, at Stortinget så å si dekker seg bak lønnskommisjonen. Derfor syns vi at det er på tide å vurdere også lønnskommisjonen og kanskje foreslå at vi avskaffer ordninga. Det vil vi eventuelt komme tilbake til på et seinere tidspunkt.

Så ser jeg med glede at Senterpartiet kommer til å fremme et forslag nesten identisk med det SV har. Jeg syns det er bra at Senterpartiet er på gli, og jeg hadde også forhåpninger om at Senterpartiet var på gli. Jeg ventet med spenning på grunngevinga, hvorfor de fremmer et nesten identisk forslag. Jeg ser at det er en forskjell ved at de ikke pr. i dag vil gå inn på at det skal knyttes til den årlige reguleringa av grunnbeløpet. For oss er nettopp det clouet.

Når det gjelder Høyesteretts lønninger, er vi enig i innstillinga og kommer til å stemme for den.

Da tar jeg opp det forslaget som er referert i innstillinga.

Presidenten: Ågot Valle har tatt opp det mindretallsforslaget som hun viste til.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp): Det vart i 1996 føreteke ein gjennomgang av stortingslønene. Lønsfastsetjinga vart organisert slik at ein eigen kommisjon kjem med tilråding overfor Stortinget, som då gjer sine vedtak. Senterpartiet meiner at det er ei ryddig ordning.

I Senterpartiet si gruppe er det likevel fleire som stiller spørsmål ved grunnlaget for kommisjonen sine vurderingar. Vi hadde gjerne sett eit system der stortingsløna vart fastsett på eit nivå der ein år for år prosentvis kunne følgja lønsutviklinga elles, som eit alternativ til eit kronebeløp, som no blir føreslått år for år. Vi lar oppfordringa gå til Presidentskapet om å drøfta dette vidare i lag med kommisjonen.

Så var Senterpartiet i fjor – i debatten om same sak som i dag – eit av fleire parti som sette søkjeljoset på pensjonsordningane både for stortingsrepresentantar og for regjeringsmedlemmer. Vi ynskjer ein gjennomgang både av oppteningstida og av nivået. Vi vil gjerne ha oss førelagt ei sak som omhandlar både ei vurdering av pensjonen sin realverdi i dag og ei samanlikning med pensjonane i andre nordiske land, og der ein også ser på oppteningstida. No merkar vi oss at presidenten i dag seier at det er andre måtar å få fram ei slik sak på enn å fremja forslag her i salen. Ja, det var altså fleire parti som prøvde andre måtar i fjor og bad om ein slik gjennomgang. Det vart vist både til ei sak som låg i Presidentskapet, og til Brørby-utvalet og det arbeidet som det var i gang med, og som gjaldt arbeidsvilkåra for stortingsrepresentantar. Vi kan ikkje sjå at det for Stortinget har kome fram noka oppfølging på dette punktet. Difor har vi tillate oss å fremja eit forslag i dag. Senterpartiet har ikkje nokon representant i Presidentskapet i denne perioden, difor dette forslaget i salen i dag.

Ei samanlikning med det forslaget som allereie ligg føre frå SV si side, vil avdekkja at Senterpartiet sitt forslag er opnare i si form – vi ynskjer altså ein gjennomgang med sikte på større samsvar med meir vanlege pensjonsreglar. Vi vil ha gjennomgangen fyrst før vi, som SV allereie har gjort, tek stilling til ei tilknytning til regulering av kronebeløpet i folketrygda. Eg tek med dette opp Senterpartiet sitt forslag.

Presidenten: Magnhild Meltveit Kleppa har tatt opp det forslaget hun refererte til, og som er omdelt på representantenes plasser i salen.

Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 3 og 4.
(Votering, se nedenfor og neste side)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Da er Stortinget rede til å gå til votering i sakene nr. 3 og 4.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten er det satt frem to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Presidentskapets medlem Ågot Valle
 - forslag nr. 2, fra Magnhild Meltveit Kleppa på vegne av Senterpartiet
- Ågot Valle har bedt om ordet til voteringsordenen.

Ågot Valle (SV): Magnhild Meltveit Kleppa gjorde rede for at Senterpartiets forslag var åpnere enn vårt, og det er jo helt riktig. Vi støtter det forslaget, ut fra at det åpner for en gjennomgang av ordningene. Derfor ber jeg om at det blir votert over vårt forslag først, slik at vi får muligheten til å stemme subsidiært for Senterpartiets forslag. Vi stemmer mot innstillingen fra presidentskapet.

Presidenten: Presidenten har ingenting å innvende mot det, og går ut fra at heller ingen andre har noen innvending mot en slik voteringsorden.

Da votes det først over forslag nr. 1, fra Presidentskapets medlem Ågot Valle, dernest votes det over forslag nr. 2, fra Magnhild Meltveit Kleppa på vegne av Senterpartiet, og til sist votes det over innstillingen.

Forslag nr. 1, fra Presidentskapets medlem Ågot Valle, lyder:

«Stortinget ber Presidentskapet ta initiativ til at det foretas endringer av pensjonsordningene til stortingsrepresentantene og regjeringsmedlemmene slik at de samsvarer mer med vanlige pensjonsregler, blant annet slik at årlig regulering av pensjon følger grunnbeløpet i folketrygden.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Presidentskapets medlem Ågot Valle ble med 94 mot 15 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 10.33.12)

Presidenten: Det votes så over forslag nr. 2, fra Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Presidentskapet føreta ein gjennomgang av pensjonsordningane for stortingsrepresentantar og regjeringsmedlemmer med sikte på større samsvar med meir vanlege pensjonsordningar.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet ble med 88 mot 21 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 10.33.43)

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget samtykker i at følgende godtgjørelser fastsettes med virkning fra 1. oktober 2001:

Stortingsrepresentanter	kr	520 000 pr. år
Regjeringsmedlemmer	kr	760 000 pr. år
Statsminister	kr	925 000 pr. år

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 96 mot 13 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 10.34.39)

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstillet:

Med virkning fra 1. oktober 2001 fastsettes lønnen for Høyesteretts medlemmer slik:

Høyesterettsjustitiarius	kr 950 000 pr. år
Høyesterettsdommer	kr 785 000 pr. år.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

S a k n r . 5*Referat*

1. (59) Samtykke til deltaking i ei avgjerd i EØS-komiteen om endring av protokoll 31 i EØS-avtala om del-

taking for EFTA/EØS-statane i ei fellesskapsramme for samarbeid for å fremje berekraftig byutvikling (St.prp. nr. 9 (2001-2002))

Enst.: Sendes energi- og miljøkomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for utenrikskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.

2. (60) Samtykke til ratifikasjon av en avtale med tilhørende vedlegg og protokoller mellom EFTA-statene og Republikken Kroatia, undertegnet i Vaduz 21. juni 2001 (frihandelsavtale) (St.prp. nr. 4 (2001-2002))
3. (61) Samtykke til ratifikasjon av en avtale med tilhørende vedlegg og protokoller mellom EFTA-statene og Det hasjimitiske kongeriket Jordan, undertegnet i Vaduz 21. juni 2001 (frihandelsavtale) (St.prp. nr. 6 (2001-2002))

Enst.: Nr. 2 og 3 sendes utenrikskomiteen.

4. (62) Troms Fylkeskommune sender skriv datert 22. oktober 2001 med uttalelse fra fylkestinget om betaling av vederlag ved tildeling av oppdrettskonsepsjoner

Enst.: Vedlegges protokollen.

Møtet hevet kl. 10.35.
